

Predmet : Ovčara (Miroljub Vujović i dr.)
Okružni sud u Beogradu – Veće za ratne zločine
Broj predmeta :K.V. br.1/2003

Glavni pretres: 27. maj 2005.

Izveštaj: Nataša Kandić i adv. Dragoljub Todorović, punomoćnici oštećenih

U nastavku dokaznog postupka saslušan je svedok Vukašin Premović. Pre njegovog saslušanja, sudija Krstajić ga je upozorio na prava i dužnosti svedoka.

Svedok Vukašin Premović je rekao da je tokom rata u Vukovaru bio angažovan kao rezervni kapetan I klase u 80. motorizovanoj kragujevačkoj brigadi, čiji je komandant bio Milorad Vojinović. Po njegovim rečima, ova brigada je došla u reon Vukovara 7. novembra 1991. godine i ostala tu sve do 14. januara 1992. godine. Odgovarajući na pitanje kakva su bila njegova zaduženja u toj brigadi, svedok je istakao da je on bio referent u operativno-nastavnom odseku. Po njegovim rečima, on je sve vreme boravka jedinice u Vukovaru proveo u Štabu u Negoslavicima, gde se starao o komandnom mestu i gde je radio na pripremi zadataka jedinice na operativnom planu. U periodu prestanka borbi naređenja su najčešće bila usmena, ali su se radila i u pismenoj formi i upisivala se u ratni dnevnik brigade. Ovaj dnevnik je, po njegovim rečima, vodio načelnik Štaba, s tim što je i on sam ponekad upisivao podatke koji su se odnosili na ranjene i ubijene vojnike. Sudija Krstajić je potom pokazao svedoku kopiju ratnog dnevnika 80. motorizovane kragujevačke brigade, koju je sud pribavio službenim putem i upitao svedoka da li je tu njegov rukopis, s obzirom da se više puta pojavljuje «kapetan I klase Premović.» Nakon što je pogledao, svedok je istakao da je to njegov rukopis i dodao da su njemu podatke davali operativci, a da je on te podatke upisivao. Svedoku je predložena zabeleška u kojoj stoji da je 19. novembra za komandanta sela Ovčara postavljen Jan Marček, za njegovog zamenika Milisav Dražić, dok su za komandante sela Grabovo i Jakubovac postavljeni Milan Jović i Živadinović. Svedok je istakao da je ova naredba trebalo da bude sprovedena sutradan, 20. novembra tokom prepodneva, kada je trebalo o tome obavestiti i navedena lica. Po njegovim rečima, u dnevniku je konstatovano da je ovu naredbu izdao komandant Milorad Vojinović. Odgovarajući na pitanje, ko je unosio podatke u taktičko – operativni dnevnik, svedok je istakao da je on često unosio podatke i u taj dnevnik i dodao da su se slični podaci unosili u oba dnevnika. U nastavku svedočenja Premović je istakao da je, po njegovom saznanju, aktivnosti u pogledu ratnih zarobljenika nakon prestanka borbi obavljala Gardijska brigada. On je naglasio da je III bataljon kragujevačke brigade bio u sastavu Gradijske brigade. On je možda nešto i zapisao o aktivnostima njegove brigade u pogledu ratnih zarobljenika, ali se toga ne seća pošto je zapisivao samo podatke koje su mu oficiri i operativci davali. Na kraju, dodao je da ne zna ništa o predaji Mitničke grupe.

Tokom daljeg ispitivanja Premović je rekao da je za događaje na Ovčari saznao mnogo kasnije, od svojih kolega i iz medija. Po njegovim rečima, on nije prisustvovao sastancima komande, ali jeste sastancima Štaba. Sudija Krstajić je potom predložio svedoku zabelešku iz ratnog dnevnika u kojoj stoji da su 19. novembra ustaše koje su bile smeštene u hangaru u reonu Ovčara odvedene u zatvor u Sremsku Mitrovicu. Premović je prepoznao da je to on zapisao i rekao da mu je tu zabelešku izdiktirao major Janković.

Zamenik tužioca za ratne zločine, Dušan Knežević je obavestio Sudsko veće da je Tužilaštvo službenim putem pribavilo taktičko-operativni dnevnik kragujevačke brigade, koji je sud tražio nakon dobijanja ratnog dnevnika. S obzirom da osim tužioca ostali učesnici u postupku nisu imali prilike da se upoznaju sa sadržajem ovog dokumenta, određena je pauza da bi se dnevnik fotokopirao i podelio učesnicima u postupku. Nakon pauze, sudija Krstajić je predočio svedoku zabelešku iz ovog dnevnika od 20. novembra 1991. godine u 16:00 časova. U njoj stoji «da se odrede smene čete vojne policije i oficiri komande brigade radi čuvanja zarobljenih zengi u reonu Ovčare.» Svedok je istakao da je to njegov rukopis i da mu je nalog da to napiše dao potpukovnik Vojinović ili u Negoslavcima, ili sa terena putem telefona. Iduća beleška koja je predočena svedoku je od 20. novembra u 22: 35 sati, u kojoj stoji «da je iz reona Ovčare povučeno obezbeđenje logora zengi, tj. četa vojne policije koja se vratila u Negoslavce, a dužnost su preuzeli vukovarski teritorijalci.» Premović je istakao da je i to njegov rukopis, a da mu je to izdiktirao ili potpukovnik Vojinović ili major Duško Janković. Po njegovim rečima, tu dužnost su preuzeli odred TO sa Petrove gore i Supoderica. Međutim, nakon toga on se ogradio da je to rekao možda zbog toga što je u medijima čitao da su oni učestvovali u događajima na Ovčari. Svedok je potom istakao da vreme 22:35 označava vreme beleške, tj. kada je on saznao za ono što je upisano i dodao da je iduće beleške u dnevniku zapisao njegov kolega, kapetan I klase Ristić.

Na predlog zamenika tužioca, svedoku je predočena zabeleška od 18. novembra 1991. godine od 14:10 sati u kojoj stoji da je «naređeno da se postroje svi oficiri brigade i deo četa veze i vojne policije i svi su otišli na farmu Ovčara radi određivanja lokacije logora za zarobljenike sa Mitnice». Svedok je prepoznao da je to njegov rukopis i istakao da mu je to izdiktirao komandant Vojinović. Iduća beleška od 16 časova istog dana kaže da je za komandanta logora određen potpukovnik Rade Danilović, a za obezbeđenje komanda brigade.

Na kraju, svedoku je predočena i prva beleška od 21. novembra, koju je zapisao Ristić, a u kojoj stoji «da je noć protekla mirno, a da su se na Grabovu između 3 i 4 sata ujutro čuli pucnji zbog još pojedinačnih slučajeva otpora.» Premović nije mogao da pruži bliža objašnjenja o ovoj belešci.

Zapažanja posmatrača

Na nastavku pretresa 24. maja, je po prvi put došlo do saslušanja svedoka putem video konferencijske veze, za šta je stvorena mogućnost na osnovu Zakona o organizaciji i nadležnosti državnih organa u postupku protiv počinitelaca ratnih zločina. Iako je odbrana insistirala na tome da se korišćenjem video konferencijske veze narušavaju osnovna načela ZKP-a, po našem mišljenju to nije tačno. Načelo neposrednosti i kontradiktornosti krivičnog postupka bi bilo povređeno ukoliko bi se čitali iskazi ovih svedoka iz istrage uz nepostojanje mogućnosti da se njima postave pitanja. U ovom slučaju, odbrana je imala mogućnosti da postavi pitanja svedoku Kožulu i učestvuje u njegovom ispitivanju. Jedina neprijatna situacija tokom saslušanja svedoka Kožula je nastala kada se optuženi Madžarac obratio svedoku rečima da će se se on (optuženi) vratiti u Vukovar kad se sve ovo završi pa će onda njih dvojica popričati.

Na poslednjem ročištu, 27. maja, je prezentovan jedan veoma bitan materijalni dokaz – taktičko operativni dnevnik kragujevačke brigade. Po našem mišljenju, ovaj dnevnik je dosta pomogao utvrđivanju datuma kada je zločin počinjen i utvrđivanju odgovornosti za sudbinu ratnih zarobljenika sa Ovčare.

Fond za humanitarno pravo